

การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านฆ้อง
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี*

PUBLIC WELFARE MANAGEMENT OF SANGKHA ADMINISTRATORS AT BAN KHONG
SUB-DISTRICT, PHOTHARAM DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE

พระมหาสุวัฒน์ คุณวฑฺฒโธ

Phramaha Suwat Gunavuddho

วัดบ่อมะกรูด ราชบุรี

Wat Bo Makrut, Ratchaburi

E-mail: M.A.Ratchaburi1@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็น 3) ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านฆ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยในส่วนของ การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลภาคสนามจากประชาชนในตำบลบ้านฆ้อง จำนวน 382 คน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที ค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และในส่วนของ การวิจัยเชิงคุณภาพมีการวิเคราะห์เอกสาร และใช้แบบสัมภาษณ์เป็น เครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูปหรือคน และวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้เกิดความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย และ 3) ปัญหาอุปสรรค คือ หลายวัดทำงานมากแต่ไม่โดดเด่น ดังนั้น ควรให้ วัดที่ไม่มีความพร้อมเลือกดำเนินงานเฉพาะกิจการที่ให้ประโยชน์สูงสุดแก่สังคม และขาดการ ประสานงานที่ดี ดังนั้น ควรส่งเสริมการประสานงานและร่วมมือกันทำงานกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

คำสำคัญ: การจัดการ; สาธารณสงเคราะห์; พระสังฆาธิการ

Abstract

This article was to: 1. Study participation, 2. Compare the opinions, and 3. Study problems, obstacles, and suggestions of Sangha's participation in community development at Balueak Sub-district, Photharam District, Ratchaburi province. It was the mixed research methods. The quantitative research used the questionnaire as the tool to collect the data in the field study from 385 samples at Balueak Sub-district. The statistics used for the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.), t-test, F-test, One-way Analysis of Variance and Least Significant Difference: LSD. And the qualitative research by documentary analysis and interview as the tool to collect the data in the field study from 7 key informants and analyzed the data through the content descriptive interpretation.

The research findings were that 1. participation had an overall opinion at high level, 2. Samples with different sex, age, education, occupation, and income did not have different opinions. The hypothesis was not accepted, and 3. problems and obstacles where some people still live their lives with negligence, should the dissemination of knowledge about Sufficiency Economy Philosophy and the Dhamma of the public with an emphasis on promoting processes applied in real life. And local drug problem, should organize a training course on danger of drug abuses, especially among vulnerable youths.

Keywords: Management; Public Welfare; Sangha Administrators

บทนำ

ประเทศไทยมีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจ ศีลธรรมและพฤติกรรมต่าง ๆ ของประชาชนในสังคม (กรมการศาสนา, 2542) พระสงฆ์และวัดเป็นตัวแทนสถาบันพระพุทธศาสนา โดยมีมหาเถรสมาคมและพระสังฆาธิการเป็นผู้ปกครองบริหารคณะสงฆ์และการพระศาสนาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อยตามพระธรรมวินัย กฎหมายบ้านเมือง และระเบียบประเพณีของสังคมไทยในทุกส่วนทุกระดับ มีพระสังฆาธิการ หรือพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์ เป็นผู้ขับเคลื่อนการบริหารกิจการคณะสงฆ์และการพระพุทธศาสนาให้ปฏิบัติถูกต้อง (กองแผนงานกรมการศาสนา, 2540)

การสาธารณสุขสงเคราะห์ ได้แก่ การดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสาธารณสุขประโยชน์ของหน่วยงานหรือของบุคคลหรือคณะบุคคล หรือการช่วยเหลือเกื้อกูล หรือการอุดหนุนจนเจือสถานที่ซึ่งเป็นสาธารณสุขสมบัติหรือประชาชนทั่วไป อธิบายโดยละเอียด คือ การสาธารณสุข-

สงเคราะห์นั้นเมื่อแยกโดยลักษณะ มี 4 ประการ ได้แก่ (1) การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือ เกื้อกูล ได้แก่ การที่วัดหรือคณะสงฆ์ดำเนินการเองซึ่งกิจอย่างใดอย่างหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็น สาธารณประโยชน์ เช่น กิจการหน่วยอบรมประจำตำบลกิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน จัดอบรม วิชาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น (2) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อ สาธารณประโยชน์ ได้แก่ การช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้ หนึ่งดำเนินการ และการนั้นเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การ พัฒนาตำบล ชุดสระน้ำขนาดใหญ่เพื่อเป็นแหล่งอุปโภคและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อนุรักษ์ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์และอื่น ๆ (3) การเกื้อกูลสาธารณ สมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ได้แก่ การสร้างถนน ชุดลอกคูคลอง สร้างโรงพยาบาลและ จัดซื้อเครื่องมือแพทย์ สร้างการประปา สร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ปลุกต้นไม้ และอื่น ๆ และ (4) การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ได้แก่ การช่วยเหลือประชาชนในการคอยช่วยเหลือ เช่น จัดตั้งหน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย ช่วยเหลือประชาชนทั้งด้านไฟไหม้และน้ำท่วมพร้อม มอบเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้ประสบภัย หรือในยามปกติก็ตั้งกองทุนทำอาหารเลี้ยงเด็กกำพร้า และเด็กด้อยโอกาส หรือกระบวนกรสงเคราะห์ปวงชนผู้ประสบภัยพิบัติจากวินาศภัย อุบัติเหตุ และสาธารณภัยได้แก่ภัย คือ ความยากจน ความเจ็บไข้ (พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ), 2540)

จากการที่ประเทศไทยเริ่มรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในช่วง 100 ปีที่ผ่านมา และ รัฐบาลได้เริ่มดำเนินการพัฒนาประเทศด้วยการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยดำเนินการพัฒนาประเทศตามรูปแบบของตะวันตก ส่งผลให้ประเทศมีความก้าวหน้าทันสมัย ทางเทคโนโลยีมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามความสำคัญของวัดก็เริ่มลดน้อยลง บทบาทเด่น ๆ หลายอย่าง บทบาทบางอย่างของวัดจึงถูกลืม เข้าในลักษณะที่ว่า ลืมของเก่า เมาของใหม่ (พระ ธรรมวรเมธี (สุชิน อคฺคชิโน), 2550) ในขณะที่การดำเนินชีวิตของพระสงฆ์ยังคงต้องเกี่ยวข้องกับ ชุมชน เพราะพระสงฆ์ต้องพึ่งพาชีวิตความเป็นอยู่อยู่กับชุมชน ปัจจัยดำรงชีวิตก็ล้วนมาจากชุมชน ทั้งสิ้น ชุมชนเองก็ได้ประโยชน์จากวัดซึ่งมีหน้าที่สำคัญต่อชุมชน คือ เป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียน ของลูกหลานชาวบ้านที่นำมาบวชเรียน เป็นที่ทำบุญบำเพ็ญกุศล เป็นที่พึ่งทางใจของประชาชน และเป็นศูนย์กลางกิจกรรมของชุมชน

ดังกล่าวนี้ประกอบกับที่ผู้วิจัยมีสังกัดในคณะสงฆ์อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จึง สนใจศึกษาเรื่อง “การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านฆ้อง อำเภโพธาราม จังหวัดราชบุรี” เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็น ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้าน ฆ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญ สำหรับพัฒนากิจการคณะสงฆ์ สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินงานวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ มีประชากรเป็นประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่เขตการปกครองเทศบาลตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 9,629 คน ซึ่งได้ทำการสำรวจโดยสุ่มมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 คน จากการใช้สูตรคำนวณของท้าวโร ยามาเน่ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูปหรือคนเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม

(n = 382)

การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล	3.62	0.498	มาก
ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์	3.49	0.549	ปานกลาง
ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ	3.76	0.468	มาก
ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์	3.58	0.474	มาก
โดยรวม	3.61	0.281	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติ

สถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	-0.838	-	0.402	-	✓
อายุ	-	2.056	0.129	-	✓
การศึกษา	-	0.464	0.629	-	✓
อาชีพ	-	0.795	0.529	-	✓
รายได้	-	0.364	0.695	-	✓

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลให้ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 3 สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
หลายวัดทำงานมาก แต่ไม่โดดเด่น	ควรให้วัดที่ไม่มีความพร้อมเลือกดำเนินงานเฉพาะกิจการที่ให้ประโยชน์สูงสุดแก่สังคม
ขาดการประสานงานที่ดี	ควรส่งเสริมการประสานงานและร่วมมือกันทำงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ	ควรสร้างเครือข่ายจิตอาสาเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่สาธารณะของชุมชน
ปัญหาจากผลกระทบของโควิด-19	ควรจัดตั้งศูนย์บำบัดสภาพจิตใจแก่ผู้ยากไร้และผู้ประสบภัยพิบัติหรือภัยจากโรคระบาดประจำอำเภอ

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ได้แก่ หลายวัดทำงานมากแต่ไม่โดดเด่น ขาดการประสานงานที่ดี ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ และปัญหาจากผลกระทบของโควิด-19 และข้อเสนอแนะในการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ควรให้วัดที่ไม่มีความพร้อมเลือกดำเนินงานเฉพาะกิจการที่ให้ประโยชน์สูงสุดแก่สังคม ควรส่งเสริมการประสานงานและร่วมมือกันทำงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรสร้างเครือข่ายจิตอาสาเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่สาธารณะของชุมชน ควรจัดตั้งศูนย์บำบัดสภาพจิตใจแก่ผู้ยากไร้และผู้ประสบภัยพิบัติหรือภัยจากโรคระบาดประจำอำเภอ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี มีประเด็นน่าสนใจซึ่งนำมาอภิปรายผลการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

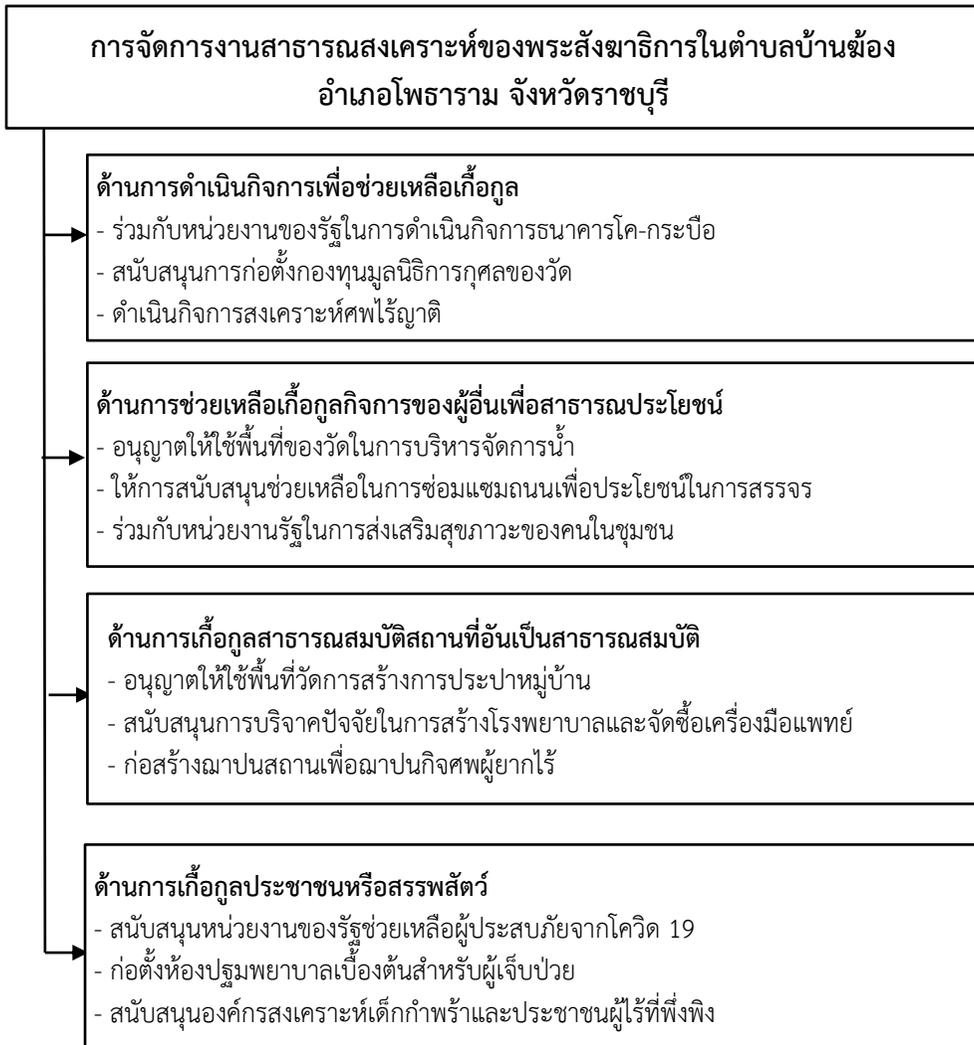
การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า พระสังฆาธิการในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการงานสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งเป็นภารกิจในการช่วยเหลือเพื่อประชาชนทั่วไป ตามพันธกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่น เพื่อสาธารณประโยชน์ ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่ยื่นเป็นสาธารณสมบัติ และด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมตามหลักการของการสาธารณสงเคราะห์ซึ่งเป็นภารกิจที่วัดหรือพระภิกษุสงฆ์ดำเนินการช่วยเหลือสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและกฎหมายของฝ่ายบ้านเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทางด้านจิตใจตามหลักไตรสิกขา และคุณภาพชีวิตของประชาชนทางด้านกายภาพต่าง ๆ เช่น วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ เป็นต้น โดยมุ่งประโยชน์และความสุขแก่ประชาชนเป็นสำคัญ ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจของพระสังฆาธิการทุกระดับ ตามหลักการของหลักสังคหวัตถุธรรมในบวรพระพุทธศาสนา ดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับที่ พระสมุห์จรัญ จารุณโม (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการปฏิบัติศาสนกิจด้านสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครปฐม” พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการปฏิบัติศาสนกิจด้านสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และยังสอดคล้องกับที่ พระมหาไชยณรงค์ ภูทุมนี (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎีอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” พบว่า เป็น

กระบวนการดำเนินงานที่ครอบคลุมงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ด้านการเกื้อกูลสาธารณสุขสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ และด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ พระมหาสันติ ฐานวโร (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร” พบว่า งานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์เป็นงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางด้านจิตใจและทางด้านกายภาพให้มีความสมดุลทั้งทางกาย วาจา และใจ โดยมีวัดและพระสงฆ์เป็นผู้นำที่สำคัญ อันจะนำความสุขมาสู่ประชาชน สังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป และยังสอดคล้องกับที่ พระครูใบฎีกาสุพล อาสโภ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามกระบวนการทัศนวิถียุทธ” พบว่า คณะสงฆ์เน้นการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติงานออกมาแล้วเป็นสาธารณประโยชน์จริง อย่างเป็นรูปธรรม และที่สำคัญต้องปรับประยุกต์หลักพุทธธรรมอันเหมาะสมมี หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหารธรรม และหลักสังคหวัตถุธรรม ฯลฯ มาใช้ในการปฏิบัติ งานทั้งระบบอย่างเหมาะสมดีงาม โดยมีเป้าหมายจุดประสงค์หลักๆ ให้คณะสงฆ์ได้ถือปฏิบัติดำเนิน การเน้นหลักให้คณะสงฆ์ได้ทำงานช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ เป็นหลักสำคัญ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลให้ความคิดเห็นต่อการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในตำบลบ้านซ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับที่ พระสมุห์จรัญ จารุธมโม (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการปฏิบัติศาสนกิจด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในจังหวัดนครปฐม” พบว่า เพศ และอาชีพ ส่งผลให้เกิดความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับที่ พระครูสันติธรรมมาภีร์ (บุญชัย สนติกโร) (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี” พบว่า อายุทำให้เกิดความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับที่ พระครูสุวิมลสมุทรกิจ (บุญชู ยโสธโร) (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสมุทรสงคราม” พบว่า การศึกษา ไม่มีผลทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างได้ และสอดคล้องกับที่ พระครูสังฆรักษ์ชุมพล โฆสวโร (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี” พบว่า รายได้ มีผลให้ความคิดเห็นของประชาชนไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในตำบลบ้านฆ้อง อำเภोधุมพาราณ จังหวัดตราดบุรี ดังนี้

ด้านการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล คือ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกิจการธนาคารโค-กระบือเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน ให้การสนับสนุนการก่อตั้งกองทุนมูลนิธิการกุศลของวัด และดำเนินกิจการสงเคราะห์ศพไร้ญาติ

ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ คือ อนุญาตให้ใช้พื้นที่ของวัดในการบริหารจัดการน้ำ ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการซ่อมแซมถนนเพื่อประโยชน์ในการจราจร และร่วมกับหน่วยงานรัฐในการส่งเสริมสุขภาพของคนในชุมชน

ด้านการแก้กกุลสาธารณสุขสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ คือ อนุญาตให้ใช้พื้นที่วัด การสร้างการประปาหมู่บ้าน สนับสนุนการบริจาคปัจจัยในการสร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อ เครื่องมือแพทย์ และก่อสร้าง฼าปนสถานเพื่อ฼าปนกิจศพผู้ยากไร้

ด้านการแก้กกุลประชาชนหรือสรรพสัตว์ คือ สนับสนุนหน่วยงานของรัฐช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยจากโควิด 19 ก่อตั้งห้องปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับผู้เจ็บป่วย และสนับสนุน องค์การสงเคราะห์เด็กกำพร้าและประชาชนผู้ไร้ที่พึ่งพิง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. คณะสงฆ์ ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้านงานสาธารณสุขสงเคราะห์ โดย สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี หรือแผนพัฒนาชุมชนของหน่วยงานราชการ หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
2. คณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และภาคเอกชน ควรประสานความร่วมมือในการ ดำเนินงานสาธารณสุขสงเคราะห์ เพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง
3. ภาคประชาสังคมควรสร้างเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาสาธารณสุขภัยประจำชุมชน
4. ควรยกระดับการดำเนินงานของวัดที่มีฐานะเป็นหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล หรือ อปต. ให้มีศักยภาพเเยาะทางด้านจิตใจแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์โรค ระบาดต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาความร่วมมือด้านสาธารณสุข สงเคราะห์ของเครือข่าย บ-ว-ร
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาเฝ้า ระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสาธารณสุขภัยประจำชุมชน
3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสาธารณสุข สงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในสถานการณ์โรคโควิด-19

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2542). *ข้อมูลพื้นฐานด้านการศาสนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กองแผนงาน กรมการศาสนา. (2540). *คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ และคำสั่งของคณะสงฆ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปิสซิเนซาร์แอนดี้.

- พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโณ. (2558). *การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการทัศน์วิถีพุทธ* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสังฆรักษ์ชุมพล โสสวโร. (2554). *บทบาทของพระสงฆ์ดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสันติธรรมมารี (บุญชัย สนธิโกโร). (2554). *บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสุวิมลสมุทรรกิจ (บุญชู โยโสธโร). (2555). *บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสมุทรสงคราม* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). (2540). *การคณะสงฆ์และพระศาสนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมมวเรณี (สุชิน อคคชิโน). (2550). *การพัฒนาวัด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- พระมหาไชยณรงค์ ภทฺทมนี. (2556). *บทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษดิ์อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสันติ ฐานวโร. (2560). *การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์จรัญ จารุณีโม. (2556). *บทบาทการปฏิบัติศาสนกิจด้านสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.